

Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2021¹

David Antolovič²

V prispevku so prikazani podatki o kriminaliteti, ki jo je v letu 2021 obravnavala slovenska policija, pa tudi spremembe in dejavniki, ki so vplivali na njeno delo. Statistični podatki zajemajo samo policiji znana, torej prijavljena in odkrita kazniva dejanja. Ključne aktivnosti slovenske policije za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kriminalitete so bile leta 2021 usmerjene v hude in organizirane oblike kriminalitete, predvsem v kazniva dejanja zoper najvišje varovane človekove pravice in svoboščine, kazniva dejanja z veliko materialno škodo oziroma protipravno premoženjsko koristjo, nezakonite migracije, prepovedane droge in kibernetško kriminaliteto. V letu 2021 je policija obravnavala 44.257 kaznivih dejanj, za katera je vložila kazensko ovadbo ali poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe, kar je najmanj v zadnjih desetih letih. S tem se nadaljuje zmanjševanje števila obravnavanih kaznivih dejanj, ki se je začelo leta 2014. Preiskanost kaznivih dejanj se od leta 2018 povečuje in je bila leta 2021 54,6-odstotna. Delež kaznivih dejanj, ki jih je policija odkrila z lastno dejavnostjo, se prav tako povečuje in je v letu 2021 znašal 20,9 odstotka, kar je največji delež v zadnjem desetletju. Največji delež v strukturi kriminalitete tradicionalno obsega splošna kriminaliteta, skoraj 85 odstotkov vseh kaznivih dejanj, preostalih 15 odstotkov kaznivih dejanj pa obsega gospodarska kriminaliteta. Organizirana kriminaliteta zajema 0,7 odstotka celotne kriminalitete. Kaznivih dejanj, ki so jih storili mladoletni storilci, je 2 odstotka vseh kaznivih dejanj. Pri zapisovanju statističnih podatkov so se leta 2018 uvedle nekatere metodološke spremembe, kar vpliva na to, da posamezni podatki niso enaki kot podatki, navedeni v predhodnih letnih poročilih, vendar to ne vpliva na njihovo primerljivost. Drugo leto zapored je pojav novega koronavirusa (SARS-CoV-2) oziroma koronavirusne bolezni (covid-19) pomembno vplival na dojemanje javne varnosti ter na varnostne pojave in s tem tudi na delo policije. Ob zavedanju mednarodnih razsežnosti kriminalitete in globalnih dejavnikov, ki vplivajo nanjo, je policija vlagala veliko truda v mednarodno sodelovanje in krepitev odnosov s partnerskimi državami v regiji in širše.

Ključne besede: kriminaliteta, Slovenija, kazniva dejanja, preiskanost, kriminalistična policija

UDK: 343.3/.7(497.4)"2021"

1 Metodološka pojasnila

V članku so predstavljeni in komentirani statistični podatki o kriminaliteti v Republiki Sloveniji za leto 2021. Navedeni statistični podatki so bili večinoma pridobljeni iz aplikacije Statistika, Dinamična poročila, Letna poročila – nova metodologija (v nadaljevanju: aplikacija Statistika). Pri statističnih podatkih, ki niso bili pridobljeni iz aplikacije Statistika, so navedeni viri in datumi pridobitve. Posamezne tabele in grafi, pri katerih so potrebna posebna metodološka pojasnila, so označeni z zvezdico, pojasnila pa so navedena pod njimi. Oznaka »0« v tabelah pomeni, da pojav ni bil evidentiran, oznaka »-« pa pomeni, da pojava ni več mogoče evidentirati

ali se ni evidentiral (zakonske spremembe ali sprememba metodologije evidentiranja) ali pa izračun ni smiseln (na primer pri deležu preiskanosti, če v obravnavanem letu ni bilo obravnavano nobeno kaznivo dejanje). V oklepajih so podatki za pretekla leta, pojasnila, viri in podobno. Podatki, izraženi v odstotkih, so navedeni na eno decimalno mesto natančno.

Podatki v tem članku, ki se nanašajo na prejšnja leta, se lahko razlikujejo od istovrstnih podatkov, navedenih v prejšnjih letnih poročilih o delu policije in člankih o kriminaliteti v Sloveniji. Policija statističnih zbirk podatkov za letno poročilo ne »zamrzuje« več, ampak so vsi statistični podatki za vsa leta zajeti na določen dan; za letno poročilo za leto 2021 so bili vsem enotam dostopni 9. februarja 2022. To pomeni, da so za statistične podatke iz preteklih let upoštevani vsi popravki in morebitni poznejši vnosi. Statistični podatki zato niso več časovno primerljivi, zlasti ne proti koncu opazovanega večletnega obdobja. Med vzroki za neprimerljivost statističnih podatkov so tudi spremembe zakonodaje (na primer pri številu kaznivih dejanj je to sprememba Kazenskega zakonika).

¹ Pri pripravi gradiva so sodelovali vodje sektorjev, centrov in oddelkov ter drugi zaposleni na Upravi kriminalistične policije Generalne policijske uprave in v Službi generalnega direktorja policije na Generalni policijski upravi.

² David Antolovič, direktor Uprave kriminalistične policije, Generalna policijska uprava, Slovenija. E-pošta: david.antolovic@policija.si

Statistični podatki se praviloma prikazujejo v daljšem obdobju (pet- ali desetletnem). Dveletnih primerjav (povečanj ali zmanjšanj) Policija ne navaja, razen indeksa porabe proračunskih sredstev. Nekateri podatki so sicer še prikazani za krajše obdobje:

- ker se evidentirajo šele krajši čas,
- zaradi pogostih zakonskih sprememb v zadnjih letih (na primer spremembe Zakona o prekrških),
- zaradi ročnega zbiranja podatkov.

Poudarek je na gibanju pogostnosti obravnavanih varnostnih dogodkov v daljšem obdobju (trend).

Statistični podatki o kriminaliteti so prikazani po datumu prvega zaključnega dokumenta (kazenska ovadba ali poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe).³ Statistično so prikazana obravnavana kazniva dejanja, razen kaznivih dejanj s področja cestnega prometa.⁴ Statistični podatki ne vsebujejo dogodkov z znaki kaznivih dejanj, ki so jih povzročili otroci. Število kaznivih dejanj, ki se preganjajo na predlog in pri katerih je oškodovanec že ob podaji ovadbe odstopil od pregona (pisna izjava o umiku ali izjava o umiku predloga za pregon), je prikazano v posebni tabeli, niso pa všteta v skupno število obravnavanih kaznivih dejanj.

V okviru obravnavane kriminalitete so prikazana kazniva dejanja, za katera je policija vložila kazensko ovadbo ali poročilo v njeno dopolnitev. Preiskana kazniva dejanja so tista, pri katerih je bil osumljenec znan že ob prijavi ali odkritju kaznivega dejanja ali pa ga je policija odkrila pozneje.

Za opredelitev kaznivih dejanj, ki so posledica organizirane kriminalne dejavnosti, morajo biti izpolnjena štiri obvezna merila in najmanj dve od sedmih spremenljivih (izbirnih) meril. Obvezna merila so obstoj skupine vsaj treh ljudi, delovanje v daljšem obdobju, pridobivanje premoženjske koristi in/ali družbene moči ter izvajanje uradno pregonljivih kaznivih dejanj. Spremenljiva merila so uporaba nasilja in/ali korupcije, delovanje na mednarodni ravni, sodelovanje pri pranju denarja, notranja pravila ravnanja ter delitev vlog in nalog med člani skupine, podjetniški način delovanja ter vplivanje na medije, gospodarstvo, državno upravo in/ali politiko.

³ Datum prvega zaključnega dokumenta ne določa vsebine. Pri posameznem kaznivem dejanju je vedno prikazana zadnja vrednost spremenljivk ob zajemu statističnih podatkov iz evidence kaznivih dejanj.

⁴ Statistični podatki o kaznivih dejanjih s področja cestnega prometa tudi pri področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa niso prikazani.

V članku so navedeni statistični podatki o številu dejanjskih – in ne statističnih – oseb. To pomeni, da je posamezna oseba v posameznem obdobju (letu) lahko osumljena enega ali več kaznivih dejanj oziroma oškodovana v enem ali več kaznivih dejanjih. Zoper osebo se lahko hkrati izvaja eden ali več prikritih preiskovalnih ukrepov, prav tako je lahko posamezen prikriti ukrep odrejen zoper več oseb.

V prispevku je nekaj novosti, ki se nanašajo na področje odkrivanja in preiskovanja kriminalitete. Območni geografski prikazi so bili izdelani s programom Visual Studio. Uporabljena je bila metoda klasifikacije z enakim intervalom (ang. *Equal Interval*), pri kateri se razredi določijo samodejno glede na najnižjo in najvišjo vrednost. Podatki policije so bili kombinirani z zunanji viri, in sicer:

– s podatki centralnega registra prebivalstva na dan 27. septembra 2021. Upoštevani so vsi rezidenti s prijavljenim prebivališčem v Sloveniji, teh je 2.145.115. Na območju policijskih uprav so umeščeni na podlagi lokacije bivanja (Statistični urad Republike Slovenije [SURS], 2022);

– s podatki Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) – poslovni subjekti v poslovnem registru Slovenije po občinah in skupinah, stanje na dan 31. decembra 2021 (Ajpes, 2022). Med poslovne subjekte so vštete gospodarske družbe, zadruga, pravne osebe javnega prava in nepridobitne organizacije – pravne osebe zasebnega prava in društva, samostojni podjetniki posamezniki in druge fizične osebe, ki opravljajo registrirane oziroma s predpisom določene dejavnosti;

– s podatki Ministrstva za infrastrukturo, Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo – dolžine državnih cest in e-cest po občinah in regijah od leta 1990 (Odprti podatki Slovenije, 2022).

Statistični podatki zajemajo samo kazniva dejanja, za katera je policija izvedela bodisi iz prijave bodisi z lastno dejavnostjo na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kriminalitete. Del kaznivih dejanj ostaja policiji neznan, zato govorimo o tako imenovanem temnem polju kriminalitete. Poleg kriminogenih dejavnikov na število kaznivih dejanj vpliva še več drugih dejavnikov, od učinkovitosti policije in drugih organov pri odkrivanju kriminalitete, prednostnih nalog dela, pripravljenosti žrtev in oškodovancev za prijavo kaznivih dejanj do sprememb v kazenski materialni in procesni zakonodaji ter številni drugi (Ferne in Kebe, 2012; Japelj, 2017, 2018; Kolenc, Kebe in Bukovnik, 2013, 2014; Lukan, 2007, 2008, 2009; Lukan in Kolenc, 2010; Urbas, 2020, 2021). Statističnih podatkov, objavljenih v tem članku in letnem poročilu policije, ni mogoče primerjati s statističnimi podatki v mednarodnem prostoru, saj so med državami velike razli-

ke tako na področju kazenske zakonodaje kot na področju pravil statističnega evidentiranja in prikazovanja statističnih podatkov (Clarke, 2013). Bolj kot neposredni statistični podatki so tako primerljivi trendi gibanja kriminalitete (Killias et al., 2010). Dober kazalnik stanja na področju kriminalitete sta tudi kriminalitetna statistika Sveta Evrope European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics (Aebi et al., 2017) in statistika Evropske komisije Eurostat (Eurostat Statistics Explained, 2014), saj vključujeta podatke držav članic Evropske unije, držav kandidatke ter držav EFTE in EGP.

2 Splošno o dejavnosti za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kriminalitete

Maja 2021 se je začel uporabljati decembra 2020 sprejeti Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-O, 2020). Glavni cilj novele je bil prenos predpisov Evropske unije (EU), in sicer uskladitev slovenske procesne ureditve z Uredbo Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (2017), ter prenos Direktive (EU) 2016/800 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku (2016). Z vidika dela policije je bilo največ sprememb na področju ureditve posebnosti postopka proti mladoletnikom, ki jih je uvedla Direktiva (EU) 2016/800 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku (2016).

Decembra 2021 je začel veljati tudi Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1I, 2021). Cilj navedene novele je bil uskladitev Kazenskega zakonika (KZ-1, 2012) z mednarodnimi dokumenti in 13 dokumenti pravnega reda Evropske unije ter upoštevanje nekaterih predlogov pristojnih organov na podlagi njihove prakse. Z vidika dela policije je novela v splošnem delu uvedla spremembe le v členu, ki ureja pomen izrazov, v posebnem delu pa se je spremenilo ali dopolnilo kar 29 kaznivih dejanj, dodani sta bili tudi dve novi kaznivi dejanji.

Pomembna je tudi Uredba o spremembi in dopolnitvah Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin (2021), ki državnemu tožilcu nalaga obveznost pisnega dajanja navodil in predlogov policiji za ukrepanje v predkazenskem postopku.

Forenzične preiskave z različnimi metodami preiskav zavarovanih sledi pomembno prispevajo k preiskovanosti kazni-

vih dejanj. Najštevilnejše so bile tudi v letu 2021 preiskave DNK, ki omogočajo hitro, učinkovito in zanesljivo preiskovanje kaznivih dejanj. Laboratorijska infrastruktura omogoča varno in kompetentno delo ter izvedbo akreditiranih in mednarodno priznanih metod. V letu 2021 je Nacionalni forenzični laboratorij prestal ocenjevanje nacionalnega akreditacijskega telesa in ohranil status akreditiranega laboratorija po mednarodnem standardu ISO/IEC 17025:2017. Obseg svoje akreditirane dejavnosti je razširil na področju preiskav prepovedanih drog; skupno ima akreditiranih 24 metod. V letu 2021 je potekalo uvajanje laboratorijskega informacijskega sistema (LIMS); dokončano bo v letu 2022.

Kriminalistična analitika je bila vpeta v procese preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja organizirane in drugih hudih oblik kriminalitete s poudarkom na nezakonitih migracijah in varnostnih pojavih, povezanih s pandemijo. S svojimi izdelki je prispevala k učinkovitejšemu usmerjanju kompleksnejših preiskav ter podpirala procese odločanja na operativni in strateški ravni. Nadaljevala je razvoj in vpeljavo novih, sodobnih programskih rešitev za boljšo izmenjavo, deljenje in obdelavo informacij ter še naprej krepila in nadgrajevala programska analitska orodja za obdelavo večjih količin podatkov in prostorsko analizo podatkov. Slovenska kriminalistična analitika je aktivno sodelovala pri pripravi osnutka "Ocene ogroženosti EU zaradi hudih in organiziranih oblik kriminalitete (ang. Serious and Organised Crime Threat Assessment – SOCTA 2021)", ki je ključni dokument za oblikovanje varnostnih politik Evropske unije na področju hudih in organiziranih oblik kriminalitete (Europol, 2021).

Policija je aktivno sodelovala v delovnih skupinah in odborih institucij Evropske unije za pripravo zakonskih in drugih aktov, ki vplivajo na krepitev varnosti državljanov Slovenije, držav članic Evropske unije in drugih regij. Sodelovala je pri vsebinski pripravi prijav za sofinanciranje iz finančnih virov Evropske unije ter v različnih projektih in aktivnostih za vzpostavitev in krepitev policijskih sestavov, ki jih je Evropska unija sofinancirala, predvsem v državah jugovzhodne Evrope. V okviru predsedovanja Republike Slovenije Svetu Evropske unije so predstavniki Policije predsedovali številnim strokovno-tehničnim delovnim skupinam.

Stalni odbor za operativno sodelovanje na področju nortranje varnosti (COSI) je v letu 2021 zasedal šestkrat (po trikrat med portugalskim in slovenskim predsedovanjem Svetu Evropske unije) (Svet Evropske unije, 2021). Med portugalskim predsedovanjem je bil med drugim sprejet sklep o določitvi prednostnih nalog EMPACT za obdobje 2022–2025. Med slovenskim predsedovanjem je bilo prvo zasedanje COSI namenjeno ključnim vprašanjem nadaljnega policijskega sodelovanja v Evropski uniji. Septembrsko zasedanje COSI je

bilo namenjeno kibernetiki varnosti, notranjim varnostnim vidikom zakonodajnih aktov o preprečevanju pranja denarja in boja proti financiranju terorizma ter varnostnim vidikom položaja v Afganistanu. Na novembrskem zasedanju je COSI potrdil operativne akcijske načrte EMPACT za leto 2022 in protokol o postopku za okrepljene varnostne preglede oseb, ki prečkajo ali so prestopile zunanje meje Evropske unije po dogodkih v Afganistanu.

Junjsko neformalno srečanje ministrov za notranje zadeve procesa Brdo je bilo namenjeno razpravi o upravljanju mešanih migracijskih tokov in preiskovanju spolnih zlorab otrok po spletu.

Slovenija je sodelovala tudi v aktivnostih Konvencije o policijskem sodelovanju v jugovzhodni Evropi (ang. *Police Cooperation Convention for Southeast Europe*). Strokovna delovna skupina (ang. *Expert Working Group – EWG*) je obravnavala nadaljnji razvoj sodelovanja predvsem pri samodejni izmenjavi podatkov in sodelovanju skupnih centrov za policijsko sodelovanje ter razpravljala o možnosti sprememb tako imenovane pridružitvene klavzule v besedilu konvencije.

Konvencije evropskih policijskih šefov EPCC (ang. *European Police Chiefs Convention*) se je septembra 2021 udeležil generalni direktor policije. Konvencija je bila namenjena aktualnim in prihodnjim varnostnim grožnjam, pri čemer so bile ključne teme razprave osredotočene na mednarodno policijsko sodelovanje, povečujoče se grožnje in policijsko delo v digitalnem okolju.

Do aprila 2021 so se nadaljevala srečanja generalnih direktorjev in vodij mejnih služb Avstrije, Madžarske, Italije, Hrvaške, Srbije in Slovenije, ki so na pobudo slovenske policije potekala že od marca 2020. Vodstvo Policije se je prav tako udeležilo srečanja generalnih direktorjev salzburškega foruma.

Mednarodne aktivnosti so potekale tudi v okviru različnih projektov ter že vzpostavljenih oblik sodelovanja z različnimi mednarodnimi varnostnimi organizacijami in agencijami, zlasti z agencijo Evropske unije Europol in Mednarodno organizacijo kriminalistične policije INTERPOL, ter v okviru schengenskega prostora. V Sektorju za mednarodno policijsko sodelovanje Uprave kriminalistične policije Generalne policijske uprave je bil ustanovljen Oddelek za ciljno iskanje oseb (ang. *Fugitive Active Search Team Slovenia*).

3 Preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kriminalitete

Policija je v letu 2021 obravnavala 44.257 kaznivih dejanj, za katera je vložila kazensko ovadbo ali poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe (v nadaljevanju: kazniva dejanja), kar je najmanj v zadnjih desetih letih. Desetletno povprečje je 67.490 kaznivih dejanj. Preiskanosť kaznivih dejanj je bila 54,6-odstotna, največ v zadnjih desetih letih. Povprečna preiskanosť kaznivih dejanj zadnjih desetih let je bila 49,3-odstotna. Po podatkih policije se je manjšalo število kaznivih dejanj splošne kriminalitete, kar je dobro. V zadnjih petih letih je bilo tudi manj prijavljenih kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete. Manjša obravnava premoženjske kriminalitete, ki obsega največji delež kaznivih dejanj splošne kriminalitete, pomembno vpliva na zmanjšanje obravnavanih kaznivih dejanj v celoti.

Evidentirana kazniva dejanja so v letu 2021 ustvarila škodo v višini 257.124.900 evrov, pri čemer največji del, 80,8 odstotka, obsega škoda, povzročena s kaznivimi dejanji gospodarske kriminalitete.

Tabela 1: Kazniva dejanja – osnovni pregled (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

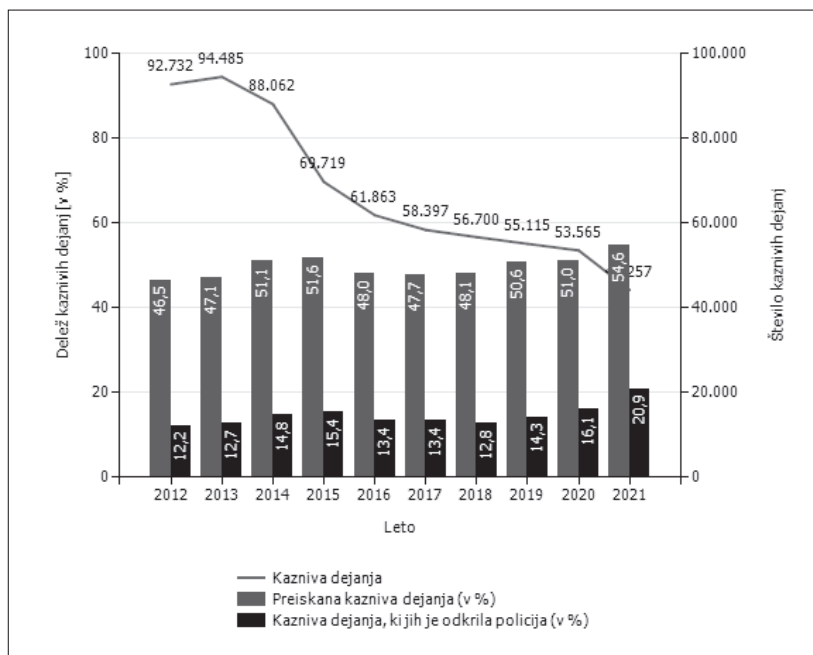
Osnovni pregled	Leto										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Število kaznivih dejanj (celotna kriminaliteta)	92.732	94.485	88.062	69.719	61.863	58.397	56.700	55.115	53.565	44.257	
Število preiskanih kaznivih dejanj	43.122	44.488	44.964	36.006	29.715	27.843	27.297	27.915	27.329	24.185	
Število kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija	11.294	11.960	13.027	10.733	8.295	7.828	7.263	7.906	8.604	9.259	
Število kaznivih dejanj splošne kriminalitete	79.774	77.966	70.986	56.805	51.684	49.410	48.299	47.024	45.623	37.585	
Število kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete	12.958	16.519	17.076	12.914	10.179	8.987	8.401	8.091	7.942	6.672	
Število kaznivih dejanj organizirane kriminalitete	532	550	399	406	468	444	610	809	522	338	
Število kaznivih dejanj mladoletniške kriminalitete	2.025	2.108	1.941	1.359	1.319	1.359	1.337	1.420	1.216	906	
Delež splošne kriminalitete (v %)	86,0	82,5	80,6	81,5	83,5	84,6	85,2	85,3	85,2	84,9	
Delež gospodarske kriminalitete (v %)	14,0	17,5	19,4	18,5	16,5	15,4	14,8	14,7	14,8	15,1	
Delež organizirane kriminalitete (v %)	0,6	0,6	0,5	0,6	0,8	0,8	1,1	1,5	1,0	0,8	
Delež mladoletniške kriminalitete (v %)	2,2	2,2	2,2	1,9	2,1	2,3	2,4	2,6	2,3	2,0	
Število mrtvih	40	40	31	53	34	35	26	31	28	22	
Število hudo poškodovanih	272	237	236	220	182	155	152	128	126	98	
Število lahko poškodovanih	2.374	2.243	2.031	1.851	1.677	1.271	1.331	1.340	1.266	994	
Škoda (v 1.000 EUR)	548.328,5	385.344,0	815.088,2	516.153,5	609.178,1	507.826,8	560.068,6	402.214,2	332.139,1	257.124,9	
Škoda gospodarske kriminalitete (v 1.000 EUR)	458.717,9	295.951,3	723.892,3	421.582,1	537.578,7	435.248,4	493.320,3	306.166,1	259.291,5	207.649,3	
Delež škode gospodarske kriminalitete (v %)	83,7	76,8	88,8	81,7	88,2	85,7	88,1	76,1	78,1	80,8	

S primerjanjem podatkov v desetletnem obdobju lahko ugotovimo, da se večletni trend zmanjševanja števila obravnavanih kaznivih dejanj nadaljuje. Na tovrstni trend obravnavanih kaznivih dejanj v zadnjih letih je vplivalo zlasti manjše število obravnavanih kaznivih dejanj splošne kriminalitete, pa tudi zmanjšanje števila kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete (tabela 1).

Pri pregledu podatkov za zadnjih devet let (2012–2021) lahko opazimo zanimiv trend gibanja števila odkritih kaznivih dejanj, ki se je po stalnem padcu v obdobju 2015–2018

ponovno začel dvigovati. Preiskanosť kaznivih dejanj v istem obdobju se v desetletnem obdobju giblje od 46,5 odstotka do 54,6 odstotka, delež kaznivih dejanj, ki jih policija odkrije z lastno dejavnostjo, pa se v zadnjih letih povečuje in je v letu 2021 znašala 20,9 odstotka (graf 1).

Leta 2021 je bilo s kaznivimi dejanji oškodovanih skupno 24.197 fizičnih oseb, kar je najmanj v zadnjih desetih letih, policija pa je s svojim delom zbrala dokaze in podala kazenske ovadbe za 14.059 fizičnih oseb (tabela 2).

Graf 1: Število kaznivih dejanj ter deleži preiskanih kaznivih dejanj in kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Tabela 2: Fizične osebe v kaznivih dejanjih (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Fizične osebe	Leto									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Število ovadenih oseb	19.617	19.339	19.336	16.708	16.136	15.846	15.701	16.143	15.530	14.059
Število oškodovanih oseb	48.231	48.865	43.908	36.557	36.250	35.220	33.068	32.389	31.339	24.197

Policija je v predkazenskih postopkih poleg navedenih fizičnih oseb ugotavljala tudi vpletenost pravnih oseb. S primerjavo podatkov iz preteklih let lahko ugotovimo, da se tudi v tem segmentu od leta 2012 zaznava dolgoletni trend zmanjševanja števila kaznivih dejanj, obravnavanih na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (ZOPOKD-C, 2012), kot števila ovadenih oseb (tabela 3).

Pregled števila zaključnih dokumentov, povezanih s predkazenskimi postopki, ki jih je policija vodila v letu 2021, kaže na zmanjšanje števila podanih kazenskih ovadb in tudi poročil v dopolnitev kazenskih ovadb. Nadaljuje se trend zmanjševanja števila kazenskih ovadb v skrajšanem postopku (tabela 4).

Tabela 3: Pravne osebe v kaznivih dejanjih (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Pravne osebe	Leto									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Število kaznivih dejanj, obravnavanih na podlagi Zakona o odgovornosti pravnih oseb (25. člen)	4.010	4.866	4.221	3.711	4.231	2.999	3.107	3.202	2.988	2.378
Število ovadenih oseb	964	1.059	1.199	1.148	1.004	840	713	716	750	661
Število oškodovanih oseb	10.099	10.162	9.208	7.175	7.388	7.129	6.582	6.449	6.474	5.154

Tabela 4: Zaključni dokumenti obravnavanih kaznivih dejanj (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta zaključnega dokumenta	Število zaključnih dokumentov									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kazenska ovadba	66.176	43.059	31.940	24.291	25.133	23.746	23.013	23.301	23.699	18.583
Poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe (148/9 ZKP)	18.322	19.488	18.364	15.684	15.191	14.536	14.619	14.651	17.087	14.484
Poročilo o dejanjih brez pravne podlage za pregon (148/7 ZKP; 148/10 ZKP-E)	13.517	6.509	7.593	7.236	7.263	7.219	6.996	7.094	6.935	6.667
Kazenska ovadba – skrajšan postopek*	4.589	31.615	30.613	25.907	23.794	28.234	30.972	29.303	26.360	23.231

* Gre za kazenske ovadbe zoper znane storilce za bagatelna kazniva dejanja, in sicer za:

- tatvine po drugem odstavku 204. člena Kazenskega zakonika (KZ-1, 2012), če višina vrednosti ukradene stvari ne presega 200 evrov,
- zatajitve po drugem in petem odstavku 208. člena Kazenskega zakonika (KZ-1, 2012), če vrednost zatajene stvari ne presega 200 evrov,
- goljufije po petem odstavku 211. člena Kazenskega zakonika (KZ-1, 2012), če povzročena premoženjska škoda ne presega 200 evrov,
- poškodovanje tuje stvari po prvem odstavku 220. člena Kazenskega zakonika (KZ-1, 2012), če povzročena škoda ne presega 500 evrov, in
- kazensko ovadbo zoper neznanega storilca za kazniva dejanja, za katera je kot glavna kazen predpisana denarna kazen ali zaporna kazen do treh let (KZ-1, 2012).

Večino kaznivih dejanj obravnavajo policijske enote na regionalni in lokalni ravni, nekaj pa jih obravnava tudi Generalna policijska uprava, predvsem Nacionalni preiskovalni urad (tabela 5).

področju v letu 2021 relativno uspešne, kar dokazuje tudi skupni delež preiskavanosti kaznivih dejanj, ki je najvišji v zadnjih desetih letih (tabela 6).

Tabela 5: Število kaznivih dejanj po enotah (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Enota dosjeja	Število kaznivih dejanj									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PU Celje	9.878	9.817	9.615	6.812	6.839	6.210	5.856	6.220	6.604	5.498
PU Koper	6.252	5.571	6.182	6.977	4.239	4.269	4.165	3.866	4.248	3.614
PU Kranj	6.030	7.292	6.075	5.422	4.570	3.865	4.126	3.327	3.412	2.559
PU Ljubljana	45.539	46.233	42.404	31.529	28.206	27.019	25.166	23.864	22.229	18.255
PU Maribor	12.551	12.544	11.390	8.906	7.713	7.299	7.103	7.189	7.574	5.699
PU Murska Sobota	2.930	2.853	3.187	3.002	2.460	2.347	2.418	3.105	1.733	1.595
PU Nova Gorica	2.627	2.537	2.939	2.173	2.519	2.279	2.164	1.943	2.239	1.827
PU Novo mesto	6.869	7.515	6.104	4.801	5.175	5.062	5.547	5.536	5.440	5.046
GPU	56	123	166	97	142	47	155	65	86	164
Skupaj	92.732	94.485	88.062	69.719	61.863	58.397	56.700	55.115	53.565	44.257

Tabela 6: Preiskavanost kaznivih dejanj po enotah (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Enota dosjeja	Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PU Celje	53,2	54,8	58,4	57,3	59,0	60,6	60,4	58,9	63,1	67,0
PU Koper	46,1	45,2	59,9	69,0	46,8	47,1	50,0	49,1	45,8	55,3
PU Kranj	48,5	51,9	55,6	55,0	47,1	44,2	52,3	48,7	52,1	53,0
PU Ljubljana	41,5	40,9	44,7	41,9	40,2	40,6	37,5	43,6	44,8	46,2
PU Maribor	49,0	51,8	51,8	53,5	49,7	51,6	52,5	50,6	50,6	54,9
PU Murska Sobota	61,4	64,6	68,6	72,2	67,2	67,9	66,8	76,7	66,5	66,7
PU Nova Gorica	49,6	47,7	47,4	54,1	53,2	50,4	50,1	53,6	51,8	64,4
PU Novo mesto	56,0	56,1	60,3	60,1	62,4	56,1	63,1	58,1	59,8	63,5
GPU	96,4	98,4	93,4	94,8	95,1	100,0	100,0	92,3	88,4	93,9
Skupaj	46,5	47,1	51,1	51,6	48,0	47,7	48,1	50,6	51,0	54,6

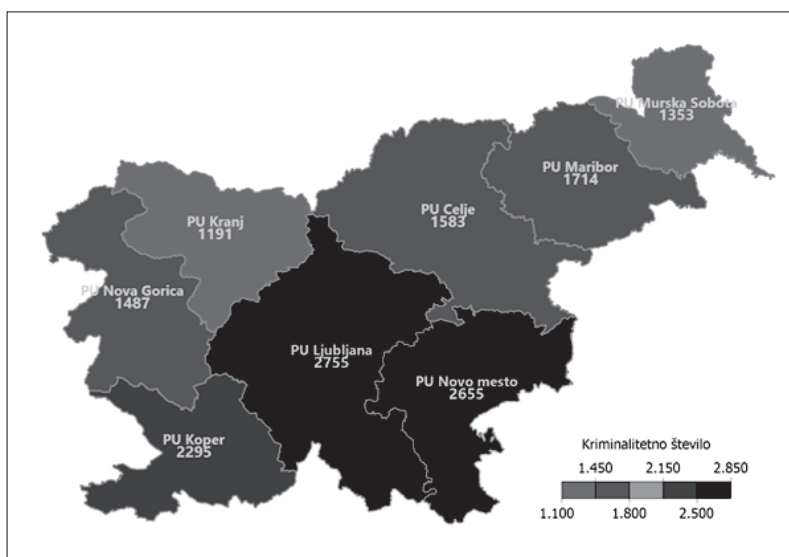
Preiskovanje kaznivih dejanj ter njihovo preprečevanje in odkrivanje so med glavnimi nalogami policije, sama preiskavanost pa je eden od kazalnikov uspešnosti dela, pri čemer je treba upoštevati tudi številne druge dejavnike, ki vplivajo na delo policije. Ugotavljamo, da so bile policijske enote na tem

Obremenjenost posameznih regij s številom kaznivih dejanj na 100.000 prebivalcev je razvidna iz naslednjega prikaza, pri čemer z vidika obremenjenosti najbolj izstopata PU Novo mesto in Ljubljana. To ne preseneča, saj gre za izrazito urbano okolje z velikim številom prebivalstva in visoko stopnjo dnevne

migracije, ki obsega tudi upravno in poslovno središče države, Ljubljano. Razvidna je tudi nekoliko večja obremenjenost PU Koper, druge regije pa so približno enako obremenjene s kriminaliteto. Najmanj obremenjena je bila v letu 2021 PU Kranj s 1.191 kaznivimi dejanji na 100.000 prebivalcev (slika 1).

ja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, goljufije, pranje denarja ter ponareditve ali uničenja poslovnih listin. Izvršitvene oblike kaznivih dejanj v letu 2021 so bile podobne kakor v preteklih letih. Usmerjene so bile v pridobitev velike premoženjske koristi oziroma njeno nadaljnje razpolaganje tako,

Slika 1: Število kaznivih dejanj na 100.000 prebivalcev po policijskih upravah (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Intenzivno poteka tudi odpravljanje zaostankov obravnav gospodarskih kaznivih dejanj iz prejšnjih let, za kar je bila ustanovljena posebna skupina. Prednostne naloge dela Nacionalnega preiskovalnega urada so bile tako kakor prejšnja leta preiskave zahtevnih in kompleksnih oblik kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete, korupcije in organizirane kriminalitete. Po vsebini in količini se je obseg dela nekoliko spremenil, tako kakor leta 2020 pa je bilo nujno treba delo prilagoditi spreminjajočim se epidemičnim razmeram in ukrepom za zaježitev epidemije covid-19. Čeprav je Nacionalni preiskovalni urad v preiskavah dajal velik poudarek vzporednemu opravljanju integriranih finančnih preiskav, je manjša ugotovljena premoženjska škoda kaznivih dejanj posledica tako epidemičnih razmer kakor tudi preiskovanja kaznivih dejanj pranja denarja in nadaljnjega razpolaganja s premoženjsko koristjo, ugotovljeno in statistično prikazano v prejšnjih letih. V letu 2021 se je nadaljevalo preiskovanje kaznivih dejanj v okviru specializiranih preiskovalnih skupin, ki so bile ustanovljene v preteklih letih.

Med gospodarskimi kaznivimi dejanji, ki jih je preiskoval Nacionalni preiskovalni urad, so prevladovala zlorabe položaj-

da se je prikril njen izvor, največkrat z uporabo ponarejenih poslovnih listin. Podobno velja za obravnavane osumljence, ki so bili – tako kakor prejšnja leta – praviloma poslovodne osebe in osebe z nadzornimi funkcijami v posameznih gospodarskih subjektih. Preiskovanje bančne kriminalitete je bilo ena izmed prednostnih nalog Nacionalnega preiskovalnega urada, ki je veliko pozornosti namenil obravnavi korupcijskih kaznivih dejanj z največjimi korupcijskimi tveganji (v zdravstvenem sistemu, pri stečajih, v bankah in športu). Med drugim je končal preiskavo oškodovanja gospodarske družbe v višini približno 30 milijonov evrov. Leto 2021 je bilo za Nacionalni preiskovalni urad na področju organizirane kriminalitete med najuspešnejšimi, saj je preiskal več tovrstnih kaznivih dejanj. V sodelovanju s tujimi varnostnimi organi je končal obsežno preiskavo mednarodne kriminalne združbe, ki se je ukvarjala s trgovino s prepovedanimi drogami. Medijsko odmevna je bila s tem povezana preiskava umora in ugrabitve. Urad je izvedel tudi največ hišnih preiskav v zadnjih šestih letih.

V letu 2021 so bili skupno izvedeni 1.204 prikriti preiskovalni ukrepi. Po večletnem zmanjševanju njihovega števila

se je leta 2019 trendna krivulja obrnila navzgor, tudi zaradi statističnega evidentiranja dveh dodatnih prikritih preiskovalnih ukrepov (tabela 7). Prihodnja leta bodo pokazala, ali gre v letu 2021 le za manjše odstopanje, povezano z epidemijo covida-19 in manj kaznivimi dejanji, ali pa se je trendna krivulja znova obrnila navzdol. Policija je število prikritih preiskovalnih ukrepov do leta 2019 prikazovala kot število pridobitev podatkov o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju (149.b člen Zakona o kazenskem postopku [ZKP], 2012) in število drugih prikritih preiskovalnih ukrepov (149.a člen, prvi odstavek 150. člena ter 151., 155. in 155.a člen ZKP, 2012), od leta 2019 pa tudi kot število pridobitev podatkov o zavarovanju prometnih podatkov v zvezi s komunikacijo (149.c člen ZKP, 2012) in število pridobitev podatkov o vlogah, depozitih, stanju in prometu na računu (156. člen ZKP, 2012). Z leti so se zaostrile tudi zakonodajne zahteve za dovoljenje pridobitve podatkov o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju.

4 Pregled po posameznih vrstah kriminalitete

4.1 Splošna kriminaliteta

V letu 2021 je bilo 37.585 kaznivih dejanj splošne kriminalitete, kar zelo pozitivno odstopa od desetletnega povprečja, tj. 56.515 kaznivih dejanj na leto. Krivulja števila teh kaznivih dejanj je zadnjih deset let razveseljujoče obrnjena navzdol, vendar pa se delež splošne v skupni kriminaliteti v zadnjih desetih letih ni veliko spreminjal in se je gibal okrog 85 odstotkov celotne kriminalitete. V letu 2021 je bil delež splošne kriminalitete v skupnem številu kaznivih dejanj 84,9-odstoten. Preiskanost je bila visoka, in sicer 50,2-odstotna, pred petimi leti (2017) pa je bila le 43,8-odstotna (tabela 8).

Tabela 7: Prikriti preiskovalni ukrepi pri preiskovanju kaznivih dejanj (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta ukrepa	Število ukrepov/oseb									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Število pridobitev podatkov o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju	953	1.026	647	485	566	437	486	393	483	382
Število pridobitev podatkov o zavarovanju prometnih podatkov v zvezi s komunikacijo	–	–	–	–	–	–	–	75	195	140
Število pridobitev podatkov o vlogah, depozitih, stanju in prometu na računu	–	–	–	–	–	–	–	69	118	122
Število drugih prikritih preiskovalnih ukrepov	956	765	794	793	721	633	613	815	812	560
Število oseb, zoper katere je bila odrejena pridobitev podatkov o prometu v elektronskem komunikacijskem omrežju	517	628	477	256	331	220	238	199	206	137
Število oseb, zoper katere je bila odrejena pridobitev podatkov o zavarovanju prometnih podatkov	–	–	–	–	–	–	–	19	74	33
Število oseb, zoper katere je bila odrejena pridobitev podatkov o vlogah, depozitih, stanju	–	–	–	–	–	–	–	71	96	51
Število oseb, zoper katere so bili odrejeni drugi prikriti preiskovalni ukrepi	371	296	293	255	249	247	259	301	318	255

Tabela 8: Kazniva dejanja splošne kriminalitete (najpogostejših 10) (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Tatvina	19.044	18.495	16.679	15.155	12.594	25,2	26,6	30,1	31,5	30,1
Velika tatvina	10.010	9.349	9.361	9.100	5.407	20,0	20,4	19,9	21,3	21,9
Poškodovanje tuje stvari	3.197	3.377	3.329	3.692	3.218	23,2	21,1	23,6	25,7	22,7
Goljufija	2.407	2.706	3.133	2.666	2.571	78,4	78,2	77,4	69,2	63,8
Grožnja	1.455	1.543	1.610	1.916	1.668	91,6	89,6	88,8	87,2	87,1
Ponarejanje listin	1.573	985	1.302	854	1.495	94,0	93,4	93,4	91,9	95,1
Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	1.650	1.517	1.252	1.369	1.293	94,1	92,4	92,9	93,0	93,8
Nasilje v družini	1.274	1.371	1.336	1.478	1.287	96,5	97,4	97,1	98,0	98,3
Lahka telesna poškodba	1.256	1.399	1.424	1.315	1.068	89,3	90,4	88,5	90,3	89,8
Zatajitev	1.440	1.503	1.478	1.306	955	37,5	36,0	36,1	39,1	41,4
Druga kazniva dejanja	6.104	6.054	6.120	6.772	6.029	80,9	78,2	80,2	76,5	79,7
Skupaj	49.410	48.299	47.024	45.623	37.585	43,8	44,0	46,6	47,2	50,2

Med kaznivimi dejanji splošne kriminalitete je bilo največ kaznivih dejanj premoženjske kriminalitete, in sicer 25.750. Preiskanost kaznivih dejanj zoper premoženje je bila v letu 2021 tako kakor leta 2020 32,6-odstotna (tabela 9). Na padajoči trend števila premoženjskih kaznivih dejanj so v letu 2021 verjetno deloma vplivali tudi ukrepi za preprečevanje širjenja covid-19. Zaradi omejitev gibanja in izvajanja kontrol na notranjih mejah Evropske unije je bilo manj goljufij,

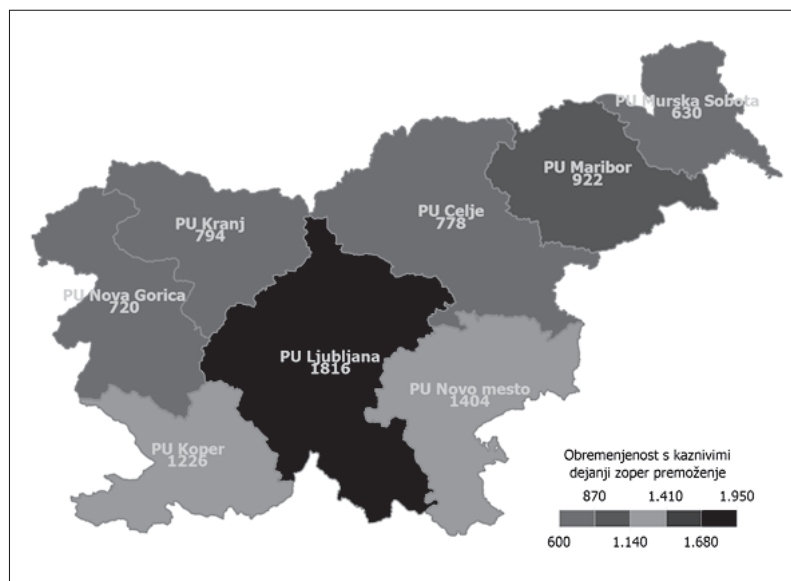
ropov, tatvin in velikih tatvin. Kljub temu je policija zaznala tuje organizirane skupine, ki so v Sloveniji izvajale premoženjska kazniva dejanja – od vlomov v stanovanja do vlomov v poslovne prostore. Storienci so bili večinoma iz držav vzhodne Evrope. Policija je iskala 444 vozil, najmanj v zadnjih petih letih. Petletno povprečje je 571 iskanih vozil na leto.

Tabela 9: Kazniva dejanja zoper premoženje (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Poškodovanje tuje stvari	3.197	3.377	3.329	3.692	3.218	23,2	21,1	23,6	25,7	22,7
Velika tatvina	10.010	9.349	9.361	9.100	5.407	20,0	20,4	19,9	21,3	21,9
Tatvina	19.044	18.495	16.679	15.155	12.594	25,2	26,6	30,1	31,5	30,1
Rop	243	265	255	185	162	47,7	52,1	54,1	47,0	61,7
Roparska tatvina	52	58	59	70	59	71,2	69,0	76,3	82,9	79,7
Zatajitev	1.440	1.503	1.478	1.306	955	37,5	36,0	36,1	39,1	41,4
Goljufija	2.407	2.706	3.133	2.666	2.571	78,4	78,2	77,4	69,2	63,8
Požig	71	64	46	46	47	26,8	32,8	26,1	30,4	21,3
Druge kazniva dejanja	1.098	813	801	877	737	81,8	76,1	72,4	70,1	65,5
Skupaj	37.562	36.630	35.141	33.097	25.750	29,4	30,1	32,4	32,6	32,6

Pri pregledu kaznivih dejanj zoper premoženje na 100.000 prebivalcev lahko ugotovimo, da je s to vrsto kriminalitete najbolj obremenjena PU Ljubljana. To ne preseneča, saj je premoženjska kriminaliteta posebno izrazito prisotna v velikih urbanih središčih, ki jih je največ prav v tej regiji, kjer je tudi prestolnica države Ljubljana (slika 2).

V letu 2021 je policija obravnavala 1.259 kaznivih dejanj zoper življenje in telo. Število je manjše kakor v preteklih letih. Manj kakor v preteklih letih je bilo tudi ubojev in umorov (tabela 10).

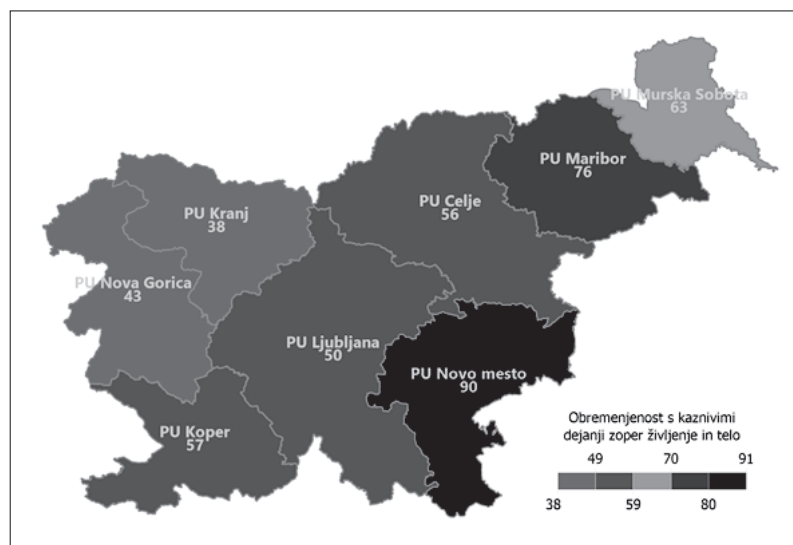
Slika 2: Število kaznivih dejanj zoper premoženje na 100.000 prebivalcev po policijskih upravah (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Tabela 10: Kazniva dejanja zoper življenje in telo (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Uboj	20	30	17	29	18	100,0	100,0	100,0	96,6	94,4
Umor	21	16	14	16	13	100,0	100,0	64,3	100,0	100,0
Posebno huda telesna poškodba	8	8	6	4	9	100,0	87,5	100,0	100,0	88,9
Huda telesna poškodba	143	143	137	125	108	83,2	83,2	80,3	84,0	91,7
Lahka telesna poškodba	1.256	1.399	1.424	1.315	1.068	89,3	90,4	88,5	90,3	89,8
Druga kazniva dejanja	60	45	44	73	43	93,3	91,1	97,7	94,5	95,3
Skupaj	1.508	1.641	1.642	1.562	1.259	89,2	90,0	88,0	90,2	90,3

Prikaz obremenjenosti policijskih uprav s kaznivimi dejanji zoper življenje in telo kaže, da so bile v letu 2021 s tovrstnimi kaznivimi dejanji na 100.000 prebivalcev najbolj obremenjene PU Novo mesto, Maribor in Murska Sobota. Najmanj obremenjena je bila PU Kranj (slika 3).

Slovenska policija je v boju proti spolnemu izkoriščanju otrok po spletu zelo aktivna in je sodelovala s tujimi varnostnimi organi, Europolom in Interpolom. Preiskave teh kaznivih dejanj presegajo državne meje, so kompleksnejše in zahtevnejše. V letu 2020 ustanovljena delovna skupina za preiskovanje spol-

Slika 3: Število kaznivih dejanj zoper življenje in telo na 100.000 prebivalcev (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Število prijavljenih in odkritih kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost po letih ciklično niha. Letu z večjim sledi leto z manjšim številom tovrstnih kaznivih dejanj. V letu 2021 jih je policija obravnavala 450, največ, kar 176, je bilo kaznivih dejanj prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva. Spolnih napadov na osebo, mlajšo od 15 let, je policija obravnavala 121, v letu 2020 pa 100 (tabela 11).

negi izkoriščanja otrok na svetovnem spletu je bila v letu 2021 uspešna pri svojem delu. Pri tem je sodelovala s strokovnjaki, ki razvijajo učinkovita orodja za zaznavo in preiskavo tovrstne kriminalitete. Tako slovenska policija sledi sodobnemu preiskovanju spolnega izkoriščanja otrok ter razumevanju delovanja in povezovanja storilcev.

Tabela 11: Kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Posilstvo	44	42	37	46	55	93,2	88,1	97,3	91,3	87,3
Spolno nasilje	43	33	41	43	43	88,4	93,9	87,8	81,4	76,7
Kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja	6	7	13	11	14	100,0	100,0	92,3	100,0	100,0
Spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let	114	96	145	100	121	87,7	89,6	90,3	98,0	95,0
Pridobivanje oseb, mlajših od 15 let, za spolne namene	3	3	75	0	1	66,7	33,3	98,7	0,0	100,0
Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva	189	141	134	150	176	87,8	80,1	94,8	82,0	77,8
Druga kazniva dejanja	32	40	24	27	40	84,4	95,0	75,0	96,3	92,5
Skupaj	431	362	469	377	450	88,2	86,5	92,5	88,9	85,6

Na področju kaznivih dejanj zoper zakonsko zvezo, družino in otroke je policija obravnavala 2.706 kaznivih dejanj, kar je na ravni povprečja preteklih let. V letih 2020 in 2021 so policisti obravnavali več odvzemov mladoletne osebe. To je povezano z ukrepi za zajezitev širjenja okužbe z novim koronavirusom, saj so si nekateri razlagali, da otrok ne sme k drugemu staršu v drugo gospodinjstvo. V letu 2021 je bilo 1.287 kaznivih dejanj nasilja v družini, kar odstopa od preteklih let, ko jih je bilo povprečno okrog 1.350 letno (tabela 12). Omejevalni ukrepi ter zaprtost v hiše in stanovanja so povzročili tudi nesoglasja, kar vpliva na kazniva dejanja v dru-

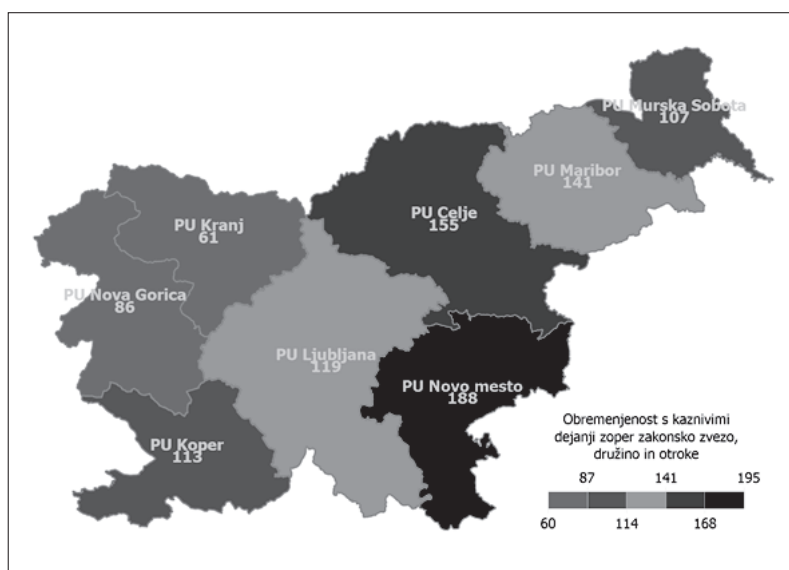
žinski skupnosti ter tudi na povečanje kaznivih dejanj zoper življenje in telo. V letu 2020 in na začetku leta 2021 je policija obravnavala tudi nekaj primerov napadov zoper življenje in telo po sporu ali sporih v zunajzakonski oziroma družinski skupnosti. Nasilje se je v posameznih primerih stopnjevalo do umora ali uboja in tudi samomora storilca. Zato je policija veliko pozornosti namenila ozaveščanju javnosti o nasilju v družini, nad otroki in ženskami ter pozivala k prijavi opaznih primerov. Starše in mladostnike je ozaveščala tudi glede varne rabe svetovnega spleta.

Tabela 12: Kazniva dejanja zoper zakonsko zvezo, družino in otroke (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Odvzem mladoletne osebe	330	653	375	606	543	72,1	60,0	85,1	80,4	81,0
Nasilje v družini	1.274	1.371	1.336	1.478	1.287	96,5	97,4	97,1	98,0	98,3
Zanemarjanje mladoletne osebe in surovo ravnanje	471	543	657	643	637	93,4	95,9	94,2	95,3	96,4
Neplačevanje preživnine	238	216	176	205	232	97,1	96,3	98,9	98,0	98,3
Druga kazniva dejanja	5	8	7	4	7	100,0	100,0	85,7	100,0	71,4
Skupaj	2.318	2.791	2.551	2.936	2.706	92,5	88,3	94,7	93,8	94,3

S slike 4 je razvidna obremenjenost policijskih uprav s kaznivimi dejanji zoper zakonsko zvezo, družino in otroke na 100.000 prebivalcev, kjer izstopa predvsem PU Novo mesto, sledita ji PU Celje in Maribor. Najmanj pa sta s to vrsto kriminalitete obremenjeni PU Kranj in Nova Gorica.

pozitiven. Delež kaznivih dejanj nasilništva v strukturi mladoletniške kriminalitete je bil v letu 2017 2,9-odstoten, njihov delež v letu 2021 pa je 5,8-odstoten. V teh primerih gre pogosto za tako imenovano medvrstniško nasilje.

Slika 4: Število kaznivih dejanj zoper zakonsko zvezo, družino in otroke na 100.000 prebivalcev po policijskih upravah (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

V letu 2021 je bil delež mladoletniške kriminalitete med obravnavano kriminaliteto 2,0-odstoten, vendar je bilo njihovo število najmanjše v zadnjih desetih letih, in sicer jih je obravnavala 906, kar je veliko manj od desetletnega povprečja, ki je 1.499 (tabela 13). Desetletni trend kaznivih dejanj mladoletniške kriminalitete je tudi sicer negativen, kar je v skladu s splošnim trendom zmanjševanja števila kaznivih dejanj. Med mladoletniškimi kaznivimi dejanji je treba opozoriti na nasilništvo, ki sicer ni pogosto, vendar pa je trend

Tabela 13: Kazniva dejanja mladoletniške kriminalitete (najpogostejših 10) (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Tatvina	457	454	434	382	269	99,6	100,0	99,8	99,0	98,9
Poškodovanje tuje stvari	128	59	86	76	82	99,2	98,3	100,0	100,0	100,0
Velika tatvina	160	205	164	146	66	100,0	99,5	98,2	99,3	100,0
Goljufija	33	36	36	32	61	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nasilništvo	40	54	67	80	53	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lahka telesna poškodba	70	84	83	62	50	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva	26	43	62	61	48	100,0	97,7	100,0	100,0	97,9
Grožnja	38	44	39	42	39	100,0	100,0	97,4	100,0	100,0
Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	119	100	103	73	37	100,0	99,0	100,0	100,0	100,0
Rop	18	31	33	26	25	94,4	100,0	100,0	100,0	100,0
Druga kazniva dejanja	270	227	313	236	176	100,0	100,0	99,7	98,7	99,4
Skupaj	1.359	1.337	1.420	1.216	906	99,7	99,7	99,6	99,3	99,4

4.2 Gospodarska kriminaliteta

Gospodarska kriminaliteta in korupcija sta vseskozi prednostni nalogi policije, saj povzročata veliko premoženjsko škodo in škodujeta finančnim interesom tako Slovenije kakor tudi Evropske unije. Policija je pri preiskovanju sodelovala s pristojnimi državnimi tožilstvi, nadzornimi organi in institucijami. Spodbujala je skupne oblike dela, kakor so specializirane preiskovalne skupine in skupne mednarodne preiskovalne skupine. Kljub oteženim epidemičnim razmeram je v letu 2021 izvedla več usposabljanj s področij korupcijskih tveganj pri javnem naročanju in podkupovanja tujih javnih uslužbencev, davčne kriminalitete, poslovnih goljufij in javnih naročil ter spletnih goljufij ali omogočila udeležbo preiskovalcem na njih. Pri usposabljanjih so sodelovali tudi predstavniki tožilstva, nadzornih organov ter posameznih vej gospodarstva in drugih institucij. Nadaljevala je vzpostavljanje dostopov do zunanjih virov podatkov in izmenjavo podatkov z drugimi deležniki.

Tabela 14: Kazniva dejanja gospodarske kriminalitete (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Materialna škoda (v 1.000 EUR)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Kršitev temeljnih pravic delavcev	1.338	1.519	2.420	1.968	1.357	8.101	6.327	8.336	6.007	6.969
Ponaređitev ali uničenje poslovnih listin	332	930	460	691	657	157	325	0	0	0
Poneverba in neupravičena uporaba tujega premoženja	518	643	593	847	616	5.272	6.036	5.192	5.674	4.286
Uporaba ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva	1.433	662	669	793	606	894	504	383	437	479
Poslovna goljufija	1.389	789	556	490	560	47.078	47.712	23.521	35.606	9.060
Ponarejanje denarja	1.585	1.195	1.075	926	443	181	98	324	58	30
Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti	290	256	210	330	356	256.113	77.110	187.284	62.081	64.232
Goljufija	229	411	264	227	317	17.774	28.170	13.562	12.740	42.704
Davčna zatajitev	57	93	128	183	146	4.324	13.895	31.179	49.300	26.277
Zloraba uradnega položaja ali uradnih pravic	90	57	66	48	98	2.820	265.519	2.084	1.260	1.486
Pranje denarja	66	32	59	70	58	3.325	9.755	0	295	1.798
Oškodovanje upnikov	30	27	33	36	38	32.152	7.117	10.278	4.409	10.587
Goljufija na škodo Evropske unije	18	17	25	20	33	1.083	1.894	2.490	4.880	3.031
Povzročitev stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem	18	21	24	17	19	1.988	16.813	14.989	4.537	9.110
Zloraba negotovinskega plačilnega sredstva	15	16	29	15	12	119	612	39	7	16
Oderuštvo	23	27	11	7	4	205	276	655	273	29
Druga kazniva dejanja	1.556	1.706	1.469	1.274	1.352	53.663	11.157	5.850	71.727	27.557
Skupaj	8.987	8.401	8.091	7.942	6.672	435.248	493.320	306.166	259.292	207.649

Trendna krivulja števila kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete je po letu 2014 obrnjena navzdol, pri čemer se je zmanjševanje števila kaznivih dejanj od leta 2018 do leta 2020 nekoliko umirilo. V letu 2021 je bilo obravnavanih 6.672 tovrstnih kaznivih dejanj, kar je pod desetletnim povprečjem 10.974 kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete letno. Delež gospodarske škode v celotni škodi, povzročeni s kaznivimi dejanji, je bil od leta 2014 vedno večji od 80 odstotkov, v letih 2019 in 2020 se je zmanjšal pod to mejo, v letu 2021 pa je bil 80,8-odstoten (tabeli 14 in 15). Desetletno povprečje je 82,8 odstotka. Nihanja so sicer običajna glede na končane obrav-

nave posameznih primerov z izjemno visokimi škodami oziroma pridobljenimi koristmi v posameznih obdobjih.

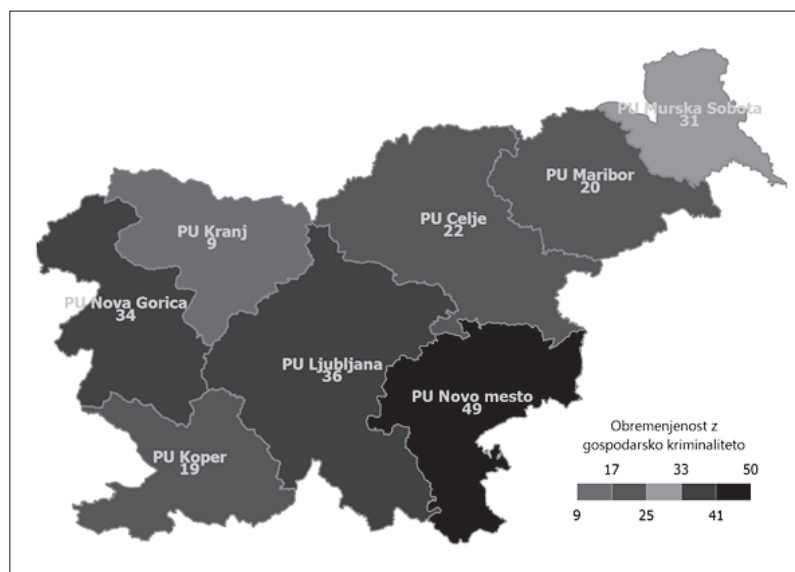
Med kaznivimi dejanji gospodarske kriminalitete je bilo (še vedno) največ kršitev temeljnih pravic delavcev, in sicer je bilo 1.357 tovrstnih kaznivih dejanj. Do prejšnjih letnih nihanj števila teh kaznivih dejanj je prišlo zaradi spremenjene zakonodaje in poenotenja njihovega načina obravnave. V celotni strukturi gospodarskih kaznivih dejanj se zmanjšujeta število prijav in s tem tudi število obravnav.

Tabela 15: Druga kazniva dejanja gospodarske kriminalitete po številu (najpogostejših 10) (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ponarejanje listin	511	763	438	119	186	334	429	266	222	293
Zloraba osebnih podatkov	670	237	457	379	146	120	134	197	179	220
Napad na informacijski sistem	132	229	163	166	261	171	213	216	215	168
Overitev lažne vsebine	39	50	160	103	51	154	324	152	36	110
Jemanje podkupnine	9	5	4	28	80	30	5	83	92	69
Ponaređitev ali uničenje uradne listine, knjige, spisa ali arhivskega gradiva	7	26	305	143	53	40	9	91	8	67
Preslepitev pri pridobitvi in uporabi posojila ali ugodnosti	8	58	14	19	27	9	23	17	10	62
Dajanje podkupnine	9	10	8	30	24	26	9	41	187	61
Velika tatvina	257	201	79	83	109	210	103	69	46	36
Tatvina	488	310	61	55	142	107	85	52	30	32

Na področju kriminalitete javnega sektorja se je pri zlorabah uradnega položaja ali uradnih pravic trendna krivulja po nekaj letih padanja v letu 2021 obrnila navzgor. Obravnavanih je bilo 98 tovrstnih kaznivih dejanj, kar je nad petletnim povprečjem, ki je 72 kaznivih dejanj letno. Pozitiven trend je pri številu obravnavanih goljufij v škodo Evropske unije; v letu 2021 je bilo obravnavanih 33 kaznivih dejanj, povprečje zadnjih petih let pa je 22 tovrstnih kaznivih dejanj letno. Povečuje se število odkritih davčnih zatajitev. V letu 2017 so jih policisti obravnavali 57, leta 2021 146, v letu 2020 pa celo 183. Škoda, povzročena s tovrstnimi kaznivimi dejanji, se je s 4,3 milijona evrov v letu 2017 povečala na 26,3 milijona evrov v letu 2021. Vse to je odraz spremembe zakonodaje leta 2015, intenzivnega sodelovanja vseh pristojnih organov in izvedenih načrtovanih aktivnosti policije. Preiskovanje tovrstnih kaznivih dejanj je zahtevno, saj je vanje vključenih čedalje več domačih in tujih fizičnih in pravnih oseb, organiziranih tudi v kriminalnih združbah, in s tem kombinacij različnih načinov storitve. V boju proti davčnim zatajitvam in drugim

oblikam finančne kriminalitete slovenska policija z drugimi državami članicami Evropske unije sodeluje v okviru projekta EMPACT, z domačimi deležniki pa v okviru aktivnosti, načrtovanih v Resoluciji o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023. Vzporedno s preiskovanjem kaznivih dejanj je policija aktivno izvajala finančne preiskave z namenom ugotovitve premoženjske koristi in podajanja predlogov za začetek postopkov za ugotavljanje premoženja nezakonitega izvora. Več obravnavanih davčnih zatajitev je povezanih tudi z več obravnavanimi ponaređitvami ali uničenji poslovnih listin.

Slika 5: Število kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete na 1.000 poslovnih subjektov po policijskih upravah (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

S slike 5 je razvidno, da je bila v letu 2021 s problematiko gospodarske kriminalitete glede na število poslovnih subjektov najbolj obremenjena PU Novo mesto, sledita PU Ljubljana in Nova Gorica.

Med kaznivimi dejanji z največjo materialno škodo sta v letu 2021 izstopali kaznivi dejanji zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti in goljufije, saj je bilo z njima povzročene več kakor polovica gospodarske škode. V 356 primerih zlorab položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti je bilo povzročene za 64,2 milijona evrov škode (30,9 odstotka gospodarske škode), s 317 goljufijami pa za 42,7 milijona evrov škode (20,6 odstotka gospodarske škode).

V letu 2021 je policija obravnavala 58 kaznivih dejanj pranja denarja (povprečno jih obravnava 57 na leto). Več primerov se je navezovalo na spletne prevare, ki so bile izvedene v škodo domačih in tujih oseb ter z njimi povezanih denarnih mul.

Trend finančnih preiskav po Zakonu o kazenskem postopku je še vedno pozitiven, in sicer je bilo v letu 2021 izvedenih 454 finančnih preiskav (tabela 16). Večja nihanja pri višini ugotovljene škode in premoženjske koristi so posledica končanih obravnav posameznih primerov z izjemno visokimi škodami oziroma pridobljenimi koristmi v letih od 2014 do 2019. V letu 2021 ugotovljena višina škode je 99,4 milijona evrov, kar je na ravni prejšnjega leta. Višina premoženjske koristi je bila 174,9 milijona evrov.

Tabela 16: Zaključene finančne preiskave po Zakonu o kazenskem postopku (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Zaključene finančne preiskave po ZKP	Leto							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Število finančnih preiskav	321	318	298	347	403	469	441	454
Število pravnih oseb, ki so bile obravnavane v finančnih preiskavah	187	187	170	192	211	313	197	204
Število fizičnih oseb, ki so bile obravnavane v finančnih preiskavah	498	501	526	597	675	649	534	654
Višina premoženjske koristi (v 1.000 EUR)	317.079	153.391	282.292	327.767	122.901	330.722	130.419	174.877
Višina škode (v 1.000 EUR)	290.305	147.697	425.250	353.426	68.658	274.490	87.271	99.413
Število podanih pobud	150	105	99	92	87	82	94	76
Število pravnih oseb, zoper katere je bila podana pobuda	82	71	43	44	60	43	38	30
Število fizičnih oseb, zoper katere je bila podana pobuda	209	139	132	113	120	104	100	87
Število poročil	221	247	227	274	335	416	363	398

* Podatki se zbirajo od leta 2014.

Število obravnavanih korupcijskih kaznivih dejanj v letu 2021 je bilo nad desetletnim povprečjem (ki je 131), saj je policija vložila kazenske ovadbe in poročila v njihovo dopolnitev za 178 kaznivih dejanj korupcijske kriminalitete (tabela 17). V zadnjih petih letih je trend obravnave korupcijskih kaznivih dejanj sicer naraščajoč, vendar z znatnimi odstopanji. Ta so

lahko posledica končanih obsežnejših in dalj časa trajajočih predkazenskih postopkov, korupcije uradnih in drugih oseb, ki vsakodnevno opravljajo uradne naloge na podlagi pooblastil, ali pa korupcije v gospodarstvu pri opravljanju ponavljajočih se storitev za stranke, pri čemer je v določenem obdobju storjeno večje število korupcijskih kaznivih dejanj.

Tabela 17: Kazniva dejanja korupcijske kriminalitete (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kršitev proste odločitve volivcev	0	1	1	0	11	0	0	0	0	0
Sprejemanje podkupnine pri volitvah	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedovoljeno sprejemanje daril	4	6	23	9	22	5	54	10	8	3
Nedovoljeno dajanje daril	3	6	24	11	20	7	35	8	10	3
Jemanje podkupnine	9	5	4	28	80	30	5	83	92	69
Dajanje podkupnine	9	10	8	30	24	26	9	41	187	61
Sprejemanje koristi za nezakonito posredovanje	16	9	6	11	27	9	2	23	0	17
Dajanje daril za nezakonito posredovanje	10	4	1	7	15	4	3	20	1	25
Skupaj	52	41	67	96	199	81	108	185	298	178
Kazniva dejanja z elementi korupcije (vsaj ena kriminalistična označba 244K ali 261K)	23	31	32	32	65	48	105	34	14	61

4.3 Organizirana kriminaliteta

V letu 2021 je bilo število obravnavanih kaznivih dejanj z izpolnjenimi merili organizirane kriminalitete pod ravno desetletnega povprečja (ki je 508). Med 338 kaznivimi dejanji organizirane kriminalitete so prevladovala kazniva dejanja neupravičene proizvodnje prepovedanih drog, nedovoljenih snovi in postopkov v športu ter predhodnih sestavin za izdelavo prepovedanih drog in prometa z njimi ter kazniva dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države (tabela 18). Mednarodni tokovi nedovoljenih migracij po t. i. balkanski poti so pod velikim vplivom organiziranih kriminalnih združb, ki tihotapijo migrante v Slovenijo in države članice Evropske unije. Omejevalni ukrepi, povezani z epidemijo covid-19, so organiziranim kriminalnim združbam močno otežili delovanje, kar je vplivalo na zmanjšanje števila v letu 2021 obravnavanih kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države. Po sprostitvi omejevalnih ukrepov se bo naraščajoči trend tovrstnih kaznivih dejanj zelo verjetno nadaljeval.

Geografski položaj Slovenije, družinske in druge povezave članov kriminalnih združb v Sloveniji ter državah Zahodnega

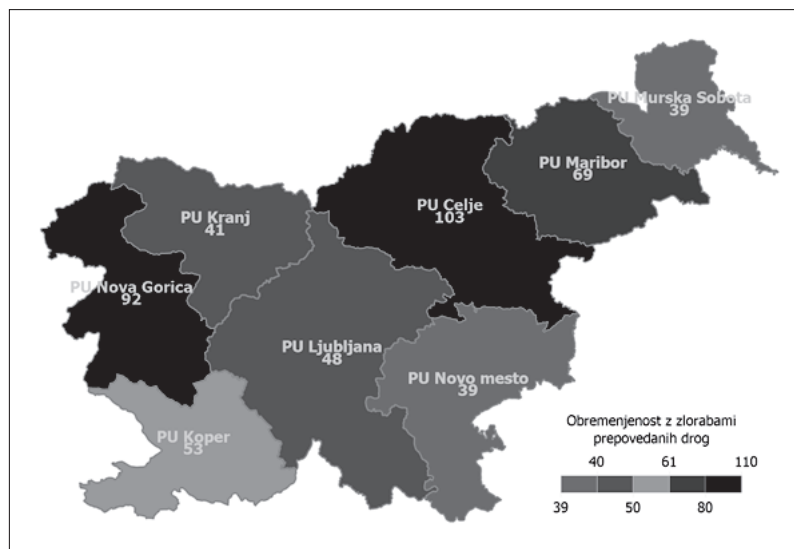
Balkana in Evropske unije omogočajo obstoj in delovanje mednarodno organiziranih kriminalnih združb, ki se ukvarjajo s prepovedanimi drogami ter hitro odzivajo na povpraševanje in ponudbo. Količina zaseženih posameznih vrst prepovedanih drog se spreminja iz leta v leto (tabela 19), odvisno od tega, koliko jih odkrijejo že ob vstopu v Slovenijo na meji s Hrvaško in v Luki Koper oziroma v notranjosti države (med tranzitom skozi Slovenijo in pri preiskavah mednarodnih kriminalnih združb). Slovenija je država uporabnica prepovedanih drog zaradi sorazmerno velikega povpraševanja in tudi tranzitna država, na območju katere delujejo organizirane kriminalne združbe, ki se ukvarjajo z oskrbo evropskega trga s prepovedanimi drogami. Slovenski črni trg je po oceni policije dokaj dobro založen z vsemi vrstami prepovedanih drog. Analize zaseženih prepovedanih drog Nacionalnega forenzičnega laboratorija kažejo visoko stopnjo njihove čistosti, predvsem heroina, kokaina in amfetamina. Glede na število odkritih prirejenih prostorov za gojenje konoplje v umetno ustvarjenih razmerah in nezakonitih nasadov konoplje – v letu 2021 jih je bilo evidentiranih 82 – policija ocenjuje, da Slovenija spada med samooskrbne države.

Tabela 18: Kazniva dejanja organizirane kriminalitete (najpogostejših 10) (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	291	227	110	234	197	99,7	97,4	100,0	100,0	100,0
Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države	72	116	294	166	75	90,3	87,9	96,6	89,8	93,3
Trgovina z ljudmi	55	71	9	28	38	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Velika tatvina	2	9	8	21	8	0,0	100,0	87,5	76,2	100,0
Nedovoljena proizvodnja in promet orožja ali eksploziva	5	98	2	4	6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Hudodelsko združevanje	1	3	5	1	4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Izsiljevanje	6	4	4	11	3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Omogočanje uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu	0	0	7	0	3	–	–	100,0	–	100,0
Pranje denarja	1	3	8	18	1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Umor	0	0	0	0	1	–	–	–	–	100,0
Druga kazniva dejanja	11	79	362	39	2	90,9	100,0	99,2	100,0	50,0
Skupaj	444	610	809	522	338	97,5	96,7	98,3	95,8	98,2

Tabela 19: Zloraba prepovedanih drog (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	1.650	1.517	1.252	1.369	1.293	94,1	92,4	92,9	93,0	93,8
Omogočanje uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu	134	102	120	127	124	88,1	84,3	86,7	84,3	77,4
Skupaj	1.784	1.619	1.372	1.496	1.417	93,6	91,8	92,3	92,2	92,4

Slika 6: Število kaznivih dejanj zlorabe prepovedanih drog na 100.000 prebivalcev po policijskih upravah (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

S slike 6 je razvidno, da sta PU Celje in Nova Gorica najbolj obremenjeni s kaznivimi dejanji zlorabe prepovedanih drog glede na število prebivalcev.

Število obravnavanih kaznivih dejanj nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksploziva nekoliko niha, vendar se z leti bistveno ne spreminja. V letu 2021 je policija

obravnavala 58 tovrstnih kaznivih dejanj, večinoma v povezavi z drugimi oblikami organizirane kriminalitete. Spremenile so se tudi izvorne države in tihotapske poti (tabela 20). Odkriti primeri orožja na mejnih prehodih so redki.

Tabela 20: Kazniva dejanja, povezana z orožjem (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Izdelovanje in pridobivanje orožja in pripomočkov, namenjenih za kaznivo dejanje	3	2	1	1	0	66,7	50,0	100,0	0,0	–
Nedovoljena proizvodnja in promet orožja ali eksploziva	63	161	58	62	58	92,1	96,3	93,1	90,3	86,2
Skupaj	66	163	59	63	58	90,9	95,7	93,2	88,9	86,2

Podatki kažejo, da je Slovenija tranzitna in hkrati ciljna država za izkoriščanje žrtev trgovine z ljudmi, najpogosteje zaradi spolnega izkoriščanja. Manj je bilo zaznanih drugih oblik izkoriščanja žrtev, na primer prisilnega dela in prisilnega izvajanja kaznivih dejanj. Odkrita kazniva dejanja trgovine z ljudmi in zlorabe prostitucije so predvsem posledica proaktivnih dejavnosti policije za prepoznavo žrtev navedenih kaznivih dejanj. Žrtve zelo redko same prijavijo ta dejanja. V letu 2021 je policija obravnavala 42 kaznivih dejanj trgovine z ljudmi in 19 kaznivih dejanj zlorabe prostitucije, kar bistveno ne odstopa od povprečja zadnjih petih let (ki je 56) (tabela 21).

in 2021 več izsiljevanj (277 v letu 2021), povzročitve splošne nevarnosti pa je po letih 2019 in 2020 znova nekaj manj, in sicer so jih policisti v letu 2021 obravnavali 283 (tabela 22). Policija je zaznala tudi povečevanje števila nestrpnih komentarjev in objav na spletu, kjer pa niso podani vsi znaki kaznivega dejanja. Policija intenzivno išče sistemske rešitve za učinkovitejše preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje tovrstnih ravnanj na spletu.

Tabela 21: Zloraba prostitucije in trgovine z ljudmi (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Trgovina z ljudmi	67	71	12	29	42	98,5	100,0	100,0	100,0	95,2
Zloraba prostitucije	10	24	6	1	19	90,0	100,0	100,0	100,0	94,7
Skupaj	77	95	18	30	61	97,4	100,0	100,0	100,0	95,1

Število kaznivih dejanj s področja ogrožanja varnosti je na ravni zadnjih petih let z izjemo leta 2020, ki odstopa predvsem po številu groženj. Na število kaznivih dejanj ogrožanja varnosti namreč najbolj vpliva število kaznivih dejanj groženj. Teh je bilo v letu 2021 1.668. Število groženj je odraz splošnega psihosocialnega stanja družbe, povezanega z epidemijo covid-19. Glede na prejšnja leta je bilo v letih 2020

Tabela 22: Oblike ogrožanja varnosti (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Grožnja	1.455	1.543	1.610	1.916	1.668	91,6	89,6	88,8	87,2	87,1
Izsiljevanje	244	237	232	297	277	52,0	44,7	45,7	44,1	34,7
Ogrožanje oseb pod mednarodnim varstvom	0	0	1	0	0	–	–	100,0	–	–
Povzročitev splošne nevarnosti	272	265	302	358	283	71,3	67,9	58,6	55,0	59,4
Protipraven odvzem prostosti	16	19	14	22	12	93,8	89,5	92,9	86,4	91,7
Samovoljnost	31	21	15	27	17	74,2	81,0	53,3	74,1	88,2
Ugrabitev	0	6	11	3	4	–	83,3	100,0	100,0	75,0
Skupaj	2.018	2.091	2.185	2.623	2.261	83,8	81,6	79,9	77,8	77,2

Kaznivih dejanj ponarejanja denarja je bilo v letu 2021 450 (tabela 23). Na to je po oceni policije vplivalo omejeno gibanje morebitnih storilcev tovrstnih kaznivih dejanj. Trend naročanja ponaredkov po svetovnem spletu se je nadaljeval tudi v letu 2021, enako velja za trend unovčevanja ponarejenih evrskih kovancev za dva evra. Skupno je bilo v letu 2021 zaseženih 3.793 ponaredkov denarja, kar je pod desetletnim povprečjem (ki je 5.570).

bila najpogostejša tarča manjša in srednja podjetja. Več je bilo tudi različnih oblik spletnih goljufij in tatvin, kjer je napad ali vdor v informacijski sistem le pripravljeno dejanje. Policija je obravnavala več prijav vdorov v denarnice virtualnih valut in njihovo krajo. Eden od vzrokov je po oceni policije povečevanje vrednosti večine glavnih virtualnih valut v letu 2021, zato je policija ozaveščala javnost o preventivnih ukrepih. Ker večina sledi vodi v tujino, je slovenska policija intenzivno

Tabela 23: Druge oblike kriminalitete (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Ponarejanje denarja	1.604	1.209	1.095	937	450	9,7	10,4	8,3	11,8	8,2
Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države	259	293	584	422	320	84,9	84,6	90,9	69,0	76,9
Tihotapstvo	6	0	1	2	0	100,0	–	100,0	100,0	–
Skupaj	1.869	1.502	1.680	1.361	770	20,4	24,9	37,1	29,7	36,8

4.4 Računalniška kriminaliteta

Pri preiskovanju kaznivih dejanj računalniške kriminalitete je policija tudi v letu 2021 obravnavala kazniva dejanja in prijave izsiljevalskih virusov, tj. virusov, ki zakriptirajo podatke z močnimi kriptirnimi algoritmi, storilci pa nato za njihovo dekriptiranje (odklepanje) zahtevajo odkupnino, najpogosteje v virtualni valuti (tabela 24). Kakor prejšnja leta so

sodelovala z Europolom, Interpolom, SI-CERT in varnostnimi organi drugih držav, tudi preko projekta *EMPACT Cyber Attacks* ter mreže kontaktnih točk Sveta Evrope. Nadaljevala je posodabljanje obstoječe opreme in nakup nove, nujno potrebne za računalniško preiskovanje, ter strokovno izpopolnjevanje zaposlenih.

Tabela 24: Kazniva dejanja računalniške kriminalitete (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2022)

Vrsta kaznivega dejanja	Število kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Izdelovanje in pridobivanje orožja in pripomočkov, namenjenih za kaznivo dejanje	0	0	4	0	0	–	–	100,0	–	–
Kršitev materialnih avtorskih pravic	5	2	2	2	1	40,0	100,0	100,0	50,0	100,0
Napad na informacijski sistem	171	213	216	215	168	14,6	31,5	30,1	14,9	16,7
Zloraba informacijskega sistema	33	26	23	16	6	15,2	11,5	8,7	25,0	0,0
Zloraba osebnih podatkov	4	6	4	6	16	75,0	66,7	25,0	100,0	75,0
Skupaj	213	247	249	239	191	16,4	30,8	29,7	18,0	21,5

Ker se v e-okolju izvede čedalje več kaznivih dejanj, se povečuje količina zavarovanih podatkov – tudi iz različnih oblačnih storitev, ki jih je nato treba še preiskati, analizirati in ovrednotiti njihovo dokazno vrednost. Na področju digitalne forenzike, tj. zavarovanj in preiskav zaseženih elektronskih naprav, je policija preiskala več kakor 5.000 elektronskih naprav, od tega prenosni telefoni predstavljajo 40-odstotni delež, trdi diski 16-odstotnega in tako imenovani bliskovni (ang. *flash*) pomnilniki 11-odstotnega. Letno se povečuje količina zavarovanih podatkov z različnih spletnih profilov in/ali računov osumljencev (na primer Google, Facebook, Twitter, Instagram in podobno), ki predstavljajo že skoraj četrtinski delež. Kljub zmanjševanju števila kaznivih dejanj, kriminalističnotehničnih opravil in izvedenih policijskih pooblastil je bilo število preiskanih elektronskih naprav na enaki ravni kakor v letu 2020.

5 Sklep

Slovenska policija je bila leta 2021 na področju odkrivanja, preiskovanja in preprečevanja kriminalitete, kljub izzivu ob epidemiji covid-19, uspešna.

Statistični kazalniki kažejo na večletni trend zmanjševanja števila obravnavanih kaznivih dejanj, njihova preiskanja pa narašča. Narašča tudi odstotek kaznivih dejanj, ki jih policija odkrije z lastno dejavnostjo. Pregled statističnih podatkov kaže, da je njihova večletna struktura stabilna, v njej prevladujejo kazniva dejanja splošne kriminalitete, gospodarska kriminaliteta pa povzroča največjo premoženjsko škodo.

Na področju splošne kriminalitete so prevladovala kazniva dejanja premoženjske kriminalitete, ki jih je bilo manj kakor prejšnja leta. Manj je bilo predvsem tatvin in velikih tatvin, vključno z vlomi v stanovanjske objekte, ter kaznivih dejanj, povezanih z motornimi vozili.

Preiskovanje gospodarske kriminalitete in korupcije je že več let prednostna naloga slovenske policije. Kazniva dejanja gospodarske kriminalitete in korupcije so kompleksna in zapletena, pogosto izvedena pod okriljem navidezne zakonitosti in prepletena z mednarodnimi elementi. Policija se je zato osredotočala na kazniva dejanja, s katerimi se pridobi velika premoženjska korist, na odvzem te premoženjske koristi in na kazniva dejanja, ki povzročajo veliko premoženjsko škodo, še zlasti za državni ali evropski proračun.

Preiskovanje ekološke kriminalitete tudi v naši državi pridobiva pomen. Nezakonito trgovanje z odpadki in njihov prevoz sta izjemno donosen posel, organizirane kriminalne združbe pa to izkoriščajo.

Spolne zlorabe otrok na svetovnem spletu so čedalje večji izziv na svetovni ravni, ker je oseb s spolnim nagnjenjem do otrok veliko, načini zakrivanja identitete so učinkoviti, otroci pa so lahko žrtve po vsem svetu. Zaradi navedenega so preiskave čedalje kompleksnejše in zahtevnejše.

Stopnja teroristične ogroženosti Slovenije je v letu 2021 ostala nespremenjena – nizka, a to se lahko hitro spremeni, saj razvoj dogodkov na kriznih območjih povečuje tveganje. V letu 2021 so bile aktivnosti policije usmerjene v pravoča-

sno odkrivanje znakov vseh vrst sovražnosti, nestrpnosti in radikalizacije, ki lahko vodi v nasilje, pa tudi v izmenjavo informacij s partnerskimi agencijami in informacij glede morebitnega vstopa teroristov v državo.

Kriminaliteta kot družbeni pojav se še naprej prilagaja trenutnim razmeram, zato je čedalje bolj prisotna tudi na spletu. Svetovni splet, storitve in aplikacije so globoko posegli v naše vsakdanje življenje in nam ga olajšujejo, obenem pa nas izpostavljajo novim tveganjem in novim pojavnim oblikam kaznivih dejanj. Tem tehnološkim in družbenim spremembam se bo v prihodnje morala prilagoditi tudi normativna ureditev policijskih pooblastil, saj sicer policija ne bo sposobna preiskovati novih pojavnih oblik kriminalitete. Sodobna kriminaliteta, prežeta z uporabo internetnih storitev, postaja tudi čedalje bolj mednarodna oziroma brezmejna. To od policije zahteva dobro in intenzivno mednarodno sodelovanje ter izmenjavo podatkov in informacij v okolju, ki ga opredeljuje prepleteno delovanje različnih deležnikov.

Kljub številnim in raznovrstnim okoliščinam in novim izzivom, ki vplivajo na delo policije na področju preprečevanja, preiskovanja in odkrivanja kaznivih dejanj, je Slovenija še vedno ena izmed najvarnejših držav.

Literatura

- Aebi, M. F., Akdeniz, G., Barclay, G., Campistol, C., Caneppele, S., Gruszczynska, B. et al. (2017). *European sourcebook of crime and criminal justice statistics 2014* (2. izd.). Helsinki: European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations. Pridobljeno na http://wp.unil.ch/europeansourcebook/files/2018/03/Sourcebook2014_2nd_revised_printing_edition_20180308.pdf
- Ajpes. (2022). *Poslovni register Slovenije*. Pridobljeno na https://www.ajpes.si/registri/poslovni_register/porocila#b169
- Clarke, S. (2013). *Trends in crime and criminal justice 2010*. Pridobljeno na <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/4000.pdf>
- Direktiva (EU) 2016/800 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku. (2016). *Uradni list Evropske unije*, (132/1).
- Europol. (2021). *European Union serious and organised crime threat assessment*. Pridobljeno na <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment>
- Eurostat Statistics Explained. (2014). *Archive: Crime statistics*. Pridobljeno na https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Crime_statistics
- Ferme, J. in Kebe, J. (2012). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2011. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 63(2), 85–102.
- Japelj, B. (2017). Kriminaliteta v Sloveniji leta 2016. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 68(2), 69–99.
- Japelj, B. (2018). Kriminaliteta v Sloveniji leta 2017. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 69(2), 67–99.
- Kazenski zakonik (KZ–1). (2012). *Uradni list RS*, (50/12).
- Killias, M., Aebi, M. F., Aubusson de Cavarlay, B., Barclay, G., Gruszczynska, B., Harrendorf, S. et al. (2010). *European sourcebook of crime and criminal justice statistics – 2010* (4. izd.). Pridobljeno na https://english.wodc.nl/binaries/ob285_full%20text_tcm29-69006.pdf
- Kolenc, T., Kebe, J. in Bukovnik, A. (2013). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2012. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 64(2), 95–121.
- Kolenc, T., Kebe, J. in Bukovnik, A. (2014). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2013. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 65(3), 175–206.
- Lindav, B. (2019). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2018. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 70(3), 277–302.
- Lukan, A. (2007). Kriminaliteta v letu 2006. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 58(2), 115–132.
- Lukan, A. (2008). Kriminaliteta v letu 2007. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 59(2), 99–113.
- Lukan, A. (2009). Kriminaliteta v letu 2008. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 60(2), 77–90.
- Lukan, A. in Kolenc, T. (2010). Kriminaliteta v letu 2009. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 61(2), 117–140.
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2022). *Letno poročilo o delu policije za leto 2021*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve. Pridobljeno na <https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2021.pdf>
- Odprti podatki Slovenije. (2022). *Promet in infrastruktura*. Pridobljeno na https://podatki.gov.si/data/search?open_data=True&all_podrocje=Promet%20in%20infrastruktura
- Statistični urad Republike Slovenije (SURS). (2022). *Demografsko in socialno področje*. Pridobljeno na https://pxweb.stat.si/SiStatDb/pxweb/sl/10_Dem_soc/10_Dem_soc__05_prebivalstvo__10_stevilo_preb__10_05C20_prebivalstvo_stat_regije/05C2001S.px/ in
- Svet Evropske unije. (2021). *Stalni odbor za operativno sodelovanje na področju notranje varnosti (COSI)*. Pridobljeno na <https://www.consilium.europa.eu/sl/council-eu/preparatory-bodies/standing-committee-operational-cooperation-internal-security/>
- Urbas, V. (2020). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2019. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 71(3), 157–182.
- Urbas, V. (2021). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2020. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 72(3), 193–218.
- Uredba o spremembi in dopolnitvah Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin. (2021). *Uradni list RS*, (28/21).
- Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT). (2017). *Uradni list Evropske unije*, (283/1).
- Zakon o kazenskem postopku (ZKP). (2012). *Uradni list RS*, (32/12).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-II). (2021). *Uradni list RS*, (186/21).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-O). (2020). *Uradni list RS*, (200/20).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (ZOPOKD-C). (2012). *Uradni list RS*, (57/12).

Crime in Slovenia in 2021

David Antolovič, Director, Criminal Police Directorate, General Police Directorate, Slovenia. E-mail: david.antolovic@policija.si

This article presents data on crimes investigated by the Slovenian police in 2021, as well as changes and factors that affected the work of the police. The statistical data include only crimes known to the police, i.e., reported and detected criminal offences. In 2021, the key activities of the Slovenian police for the prevention, detection and investigation of crime were directed at serious and organized types of crime, especially crimes against the most protected human rights and freedoms, crimes involving extensive material damage or illegal financial gain, illegal migration, illegal drugs and cybercrime. The police investigated 44,257 criminal acts for which they filed a criminal complaint or a report to supplement a criminal complaint, which is the least number in the last ten years. This continues the decline in the number of investigated crimes that began in 2014. The percentage of successfully investigated criminal offences has been increasing since 2018, which was 54.6% in 2021. The proportion of crimes discovered also increased and amounted to 20.9% in 2021, representing the highest proportion in the last decade. The largest share in the structure of crime is traditionally represented by general crime, accounting for almost 85% of all crime, while the remaining 15% are economic crimes. Organized crime represents 0.7% of all criminal offences, while crime committed by juvenile offenders accounted for 2% of all crime. Certain methodological changes were introduced in 2018, which affected individual data, as they are not the same as the data provided in previous annual reports. These changes do not affect their comparability. For the second year in a row, the emergence of the new coronavirus (SARS-CoV-2) and the coronavirus disease (Covid-19) had a significant impact on the perception of public safety and security, and thus on the work of the police. Aware of the international dimensions of crime and the global factors that influence it, the police invested much effort in international cooperation and strengthening relations with partner countries both within the region and beyond.

Keywords: crime, Slovenia, criminal offences, criminal investigation, criminal police

UDC: 343.3/.7(497.4)"2021"